

Kampen om papirøen i København spidser til

KULTUR Side 3

Selv det at stå på den røde løber med Nicole Kidman bliver jo en form for rutine

Vibeke Windeløv, teaterdirektør

KULTUR Bagsiden

Markante prisforskelle i a-kasser og fagforeninger

PRIVATØKONOMI Side 8

Foto: Peter Hove Olesen

WORLD'S BEST DESIGNED NEWSPAPER

POLITIKEN

Mandag

11. januar 2016

Årgang 131. Nr. 103

Pris 32,00

Kundecenter

Politiken 70 15 01 01

1. udgave

www.politiken.dk

Internt KL-notat viser historisk flygtningepres i kommunerne

Kommuner risikerer at mangle hundredvis af pædagoger, læger og daginstitutioner til at håndtere historisk mange flygtninge i 2016, viser nye skøn.

FLYGTNINGE

ANDERS BÆKSGAARD OG SIGGE WINTHER NIELSEN

For første gang har Kommunernes Landsforening (KL) regnet på, hvilke konsekvenser den voksende flygtningestrøm i 2016 kan få for landets 98 kommuner.

Ifølge et internt notat fra KL's økonomiske sekretariat, som Politiken er i besiddelse af, vil kommunernes beredskab blive sat under stort pres, når man i år skal

tage imod 17.000 nye flygtninge. Af notatet fremgår det blandt andet, at man i 2016 og frem får brug for 1.200 pædagoger, 300 modtagerklasser mere og 80 daginstitutioner, hvis den nuværende normering skal holde.

KL-formand Martin Damm kalder situationen et »akut problem«.

»Det er min holdning, at regeringen bliver nødt til at udvise mere ansvar over for den opgave, kommunerne står over for. Eksempelvis ved at anerkende, at der i år og de næste par år vil være en stor regning i kommunerne, som vi bliver nødt til at tage højde for nu, inden vi bruger statens økonomiske råderum på andet«, siger Martin Damm.

Takker samtlige flygtninge ja til en helbredsbedømmelse - som de har ret til at få tilbudt - vil det desuden kræve 20 fuldtidsansatte læger ekstra, som det formuleres i notatet.

Beregningerne er behæftet med usikkerhed, men er ifølge kilder i KL det bedst mulige skøn på nuværende tidspunkt.

Af notatet fremgår det ligeledes, at de 17.000 flygtninge i 2016 kan føre til i alt

37.400 flygtninge efter familiesammenføring.

Martin Damm mener, at regeringen begår en fejl, fordi man handler for kortsigtet og først løser problemerne, når de opstår, mens man bruger mange penge på andre tiltag.

»Situationen minder om, at man sidder derhjemme og brænder rudekiverne og tænker, at nu kan man holde en god fest. Men så kommer der en ny rudekiver med et rykkergebyr og en ekstra hovedpine«, siger Martin Damm.

Ukendt regning venter

I dag er kommunerne gearret til at integrere 3.000-5.000 flygtninge om året. Holder prognoserne for 2016, har kommunerne modtaget knap 60.000 flere flygtninge siden 2013, end man ville have gjort, hvis antallet var ca. 6.000 årligt, som før flygtningekrisen satte ind.

Niels Jørgen Mau Pedersen, tidligere afdelingschef i Indenrigsministeriet med ansvar for kommunernes økonomi gennem 25 år, kalder KL's notat »sobert«.

»Man må konkludere, at der er en væ-

Regeringen er klar til at drøfte konkrete og betydelige lempelser af kommunernes integrationsopgaver

Claus Hjort Frederiksen, finansminister

mener Martin Damm. Han vurderer, at staten bør hoste op med »flere milliarder kroner«, hvis de skal kunne løfte opgaven.

De kommende uger vil regeringen drøfte problemet med KL, lyder det fra finansminister Claus Hjort Frederiksen (V).

Han skriver i en mail til Politiken, at regeringen »er fuldt bevidst om, at kommunerne - og hele vores samfund - står over for en stor udfordring«. Men på spørgs-

sentlig demografisk ændring her.

På sin vis står man med en økonomisk udfordring, som man har svært ved at overskue omfanget af, siger Niels Jørgen Mau Pedersen.

Sidste år fik Kommunernes Landsforening 350 millioner kroner ekstra til flygtningegeområdet. Men det er slet ikke nok,

Sidste år fik Kommunernes Landsforening 350 millioner kroner ekstra til flygtningegeområdet. Men det er slet ikke nok,

Sidste år fik Kommunernes Landsforening 350 millioner kroner ekstra til flygtningegeområdet. Men det er slet ikke nok,

Sidste år fik Kommunernes Landsforening 350 millioner kroner ekstra til flygtningegeområdet. Men det er slet ikke nok,

målet om, hvorvidt regeringen er parat til at afsætte flere penge, svarer han:

»Regeringen er klar til at drøfte konkrete og betydelige lempelser af kommunernes integrationsopgaver, så integrationen kan blive bedre og billigere - blandt andet ud fra de forslag, som KL har lagt på bordet«.

S: Ingen plads til skattelettelser

Socialdemokraternes finansordfører, Benny Engelbrecht, er bekymret. Han mener ikke, at der længere kan være råd til de skattelettelser, statsminister Lars Løkke Rasmussen har bebudet til foråret:

»Staten bliver nødt til at hjælpe. Jeg kan personligt ikke pege på store finansieringskilder, der kan bruges på det. Det er meget vanskeligt for mig at se, at man både kan holde styr på flygtningestrømmen og samtidig lave store skattereformer i foråret«.

anders.baeksgaard@pol.dk
sigge.wnielsen@pol.dk

Dagens tema

1. sektion side 4

POLITIKEN MENER

Polens nye jerntæppe

Brems de totalitære tiltag i endnu et EU-land.

EU har dårlige erfaringer med at 'blande sig' i medlemslandenes politiske udvikling. Hverken i Østrig eller i Ungarn er fællesskabets pres for at sikre menneskerettigheder og beskyttelse af mindretal blevet modtaget særlig positivt eller konstruktivt.

Men alternativet til EU's demokratiske ryggrad - den totalitære og menneskefjendske fortid i Centraluropa - er mildest talt værre.

Hvis noget vilkår er uomgængeligt for samfund i EU, er det kravet om demokratisk ansvarlighed og beskyttelsen af menneskerettigheder.

Derfor er EU-fællesskabet også nødt til at tage den seneste tids politiske udvikling i Polen dybt alvorligt. Demokratiet er under et pres, som hverken kan eller må ignoreres.

Jaroslaw Kaczynskis regerende nationalkonservative parti, Lov og Retfærdighed (PiS), er midt i et foruroligende forsøg på at sætte sig på forfatningsdomstolen, statslige medier og centrale poster i den offentlige forvaltning.

Et flertal af polakkerne giver i en markant meningsmåling udtryk for, at de selv er bekymrede for demokratiet. Deres bekymring og uomtvistelige ønske om at høre hjemme i EU-kredsen er i sig selv grund til at komme polakkerne til hjælp.

JAROSLAW KACZYNSKI imødegår ikke just bekymringen ved at søge politisk koordinering med Viktor Orban, den ungarske populist, der i skræmmende grad har svækket tilliden til retssikkerhed og menneskerettigheder i sit land.

Orban har sat medier, det civile samfund og dets mindretal, ikke mindst romaerne, under et urimeligt statsligt pres. Og det ungarske civile samfund har ikke vundet ved, at EU efter dårlige erfaringer i Østrig tøvede med at gå i rette med Orban.

Hverken Polens egen befolkning, de øvrige samfund i Centraleuropa eller EU i øvrigt er tjent med, at fællesskabet firer på sine forventninger til medlemsstaterne eller på kravene til den retskaffenhed, der må herske i et demokratisk fællesskab.

EU-KOMMISSIONEN er derfor nødt til at holde Polen fast på dets demokratiske forpligtelser.

Men som den britiske historiker Timothy Garton Ash skrev i lørdags her i avisen, må initiativet ikke overlades til EU-kommissionen alene. For dermed vil Kaczynski kunne spille på antityske følelser og hævde, »at Bruxelles giver ordre til Polen, på samme måde som Moskva gjorde det under kommunismen«.

Andre europæiske regeringer, herunder også den danske, må advare Kaczynski og polakkerne om risikoen ved at vende de demokratiske spilleregler ryggen.

Det kan i Polen være en ulykkelig tilbagevendende til fortidens totalitære virkelighed.

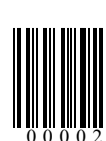
Skræmmende tanke. Det kan hverken polakkerne eller deres naboer være tjent med. *aj*

På tur med en kunstner | Hun er ikke berømt, men mange kender Anita Jørgensens værker - uden at de ved det

KULTUR Forsiden

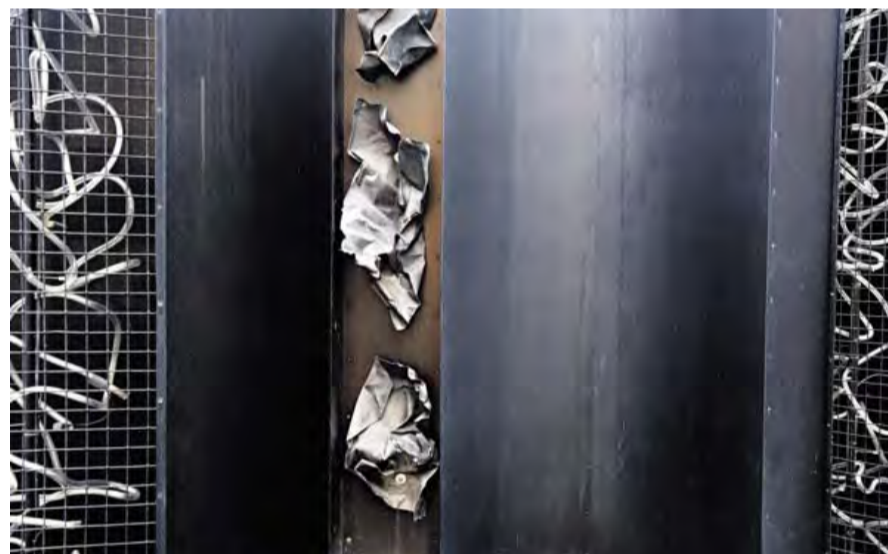
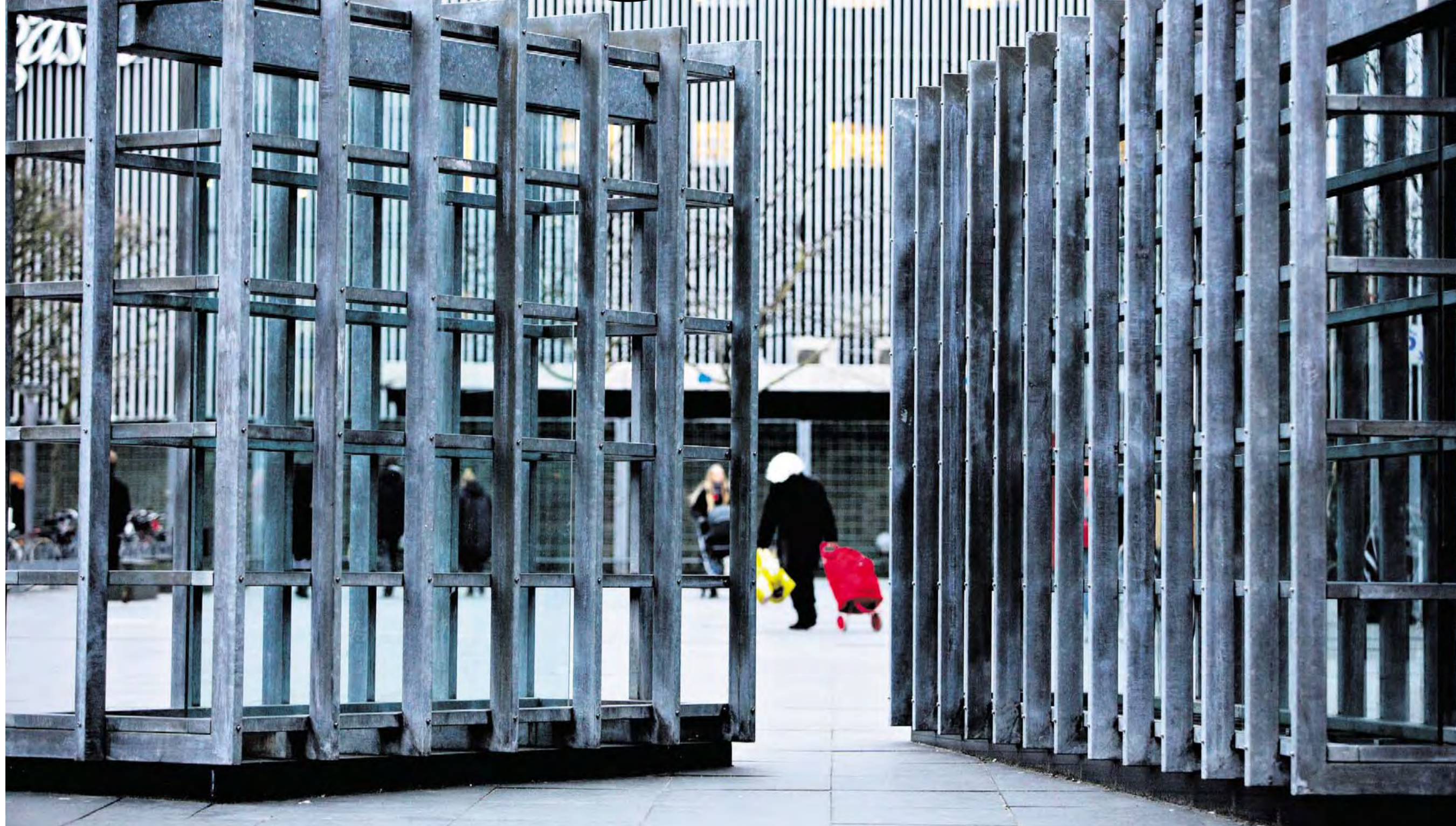
Vi er på Københavns Hovedbanegård med Anita Jørgensen - i den 'skjulte' ende af spor 3 og 4, hvor et af hendes lys- og kobberværker gemmer sig. Snart indvier hun et nyt værk på Odense Banegård. Men den 73-årige kunstner er ikke 'blot' en banegårdskunstner. Hendes værker er sat op på gader og pladser og museer og i virksomhedsdomiciler over hele landet. Vi tager på tur for at se nærmere på hendes kunst. Foto: Martin Lehmann

VEJRET Tørt og skyet. 3-5 grader og svag til jævn vind fra sydøst

Danmark | God behandling er vigtigere end kort afstand til sygehuset. 1. sektion, side 3

KUNSTUR

Et monumentalt roadtrip

Kunstneren Anita Jørgensen er ikke blandt landets mest berømte kunstnere, men hun er nok en af dem, flest kender. De ved det bare ikke. Politiken tog med kunstneren på en rundtur til en række af hendes værker, der stille fylder det offentlige rum.

KUNST

Kl. 10.00:
Peder Skrams Gade, København

Anita Jørgensen står på hjørnet ved restaurant Fuego og ser udramatisk ud i sort frakke og støvet blå tuaregtrøklæde. Kunstneren er et godt billede på sin kunst. Nydelig, pæn faktisk. Men der stikker noget under, der hænger en spænding om hende, noget uførtalt, måske endda noget uførtælleligt.

Anita Jørgensen er ikke blandt Danmarks mest berømte kunstnere, men hun er nok en af de mest kendte.

Der er tusinder og atter tusinder af danskere, der går forbi hendes værker hver dag. På Københavns Universitet, i Aalborg, Frederikssund, Lyngby, på Roskilde Universitet. Nævn en egn, og du kan finde et værk. Snart kan de gående over banelegemet ved Odense Banegård også opleve hendes kunst i et lysværk på den nye stibro over skinnerne.

Men hvem er hun, den diskrete kunstner, der først fandt ud af, hvad hun skulle, som 40-årig, og hvis værker gør væsen af sig på en alt andet end råbende måde. Det

EMIL BERGLØV

tager vi på en tur rundt på Sjælland for at finde ud af.

Kl. 10.10:
Nykredit, København

'Sense and Sensibility' og 'Samurai', 2002
Vores rundtur begynder på toppen. Det mener i hvert fald Anita Jørgensen, der betegner værket i foyeren i Nykredits store kontorbygning ud mod havnen som et af sine hovedværker.

Det står som et isblåt fjeld i den ene side af det åbne rum. I bunden ligger en plade af sort granit med et spejl af vand. Vandet løber ned fra åbninger i væggen af mat glas, der strækker sig op langs en trætrappe til 1. sal.

»Ser det ikke flot ud i rummet?«, siger hun.

Det gør det.

Den kolde blå farve står ud i forhold til resten af bygningen, der lugter af finansverden, men på den elegante måde. Gråt jakkesæt, men ikke et billigt et af slagsen.

Vi går op ad trætrappen med kunstværkets høje ryg på højre side. Man kan kigge ned og se kobbertråder stå ranke som soldater på bagsiden af den blå væg.

»Heroppe skulle egentlig have været et eller andet karsebed, men så spurgte jeg, om jeg ikke hellere skulle lave det værk, jeg havde foreslået i min model.«
Det skulle hun, mente direktøren, så nu

ligger her en kobberbjælke på 1 meter gange 1 meter, 9 meter lang, og rager gennem rummet over et sort spejlbassin, der mimer havnen udenfor. En kubikmeter af bjælken stikker ud over plateauet og kigger ned i kantine.

Hernede står også værket 'Samurai'. Et passageværk, som kunstteoretikerne kalder det. Sådan et man kan gå igennem, eller forbi eller omkring, og i det her tilfælde endda gemme sig i.

»Det er sikkert her, man til julefrokosten går ind og kysser forbudt med ham med de 8 børn, man har kigget på hele året«, siger Jørgensen. Værket er en halvmåne behængt med bløde blyplader. Det er flere meter højt og mødes i rundingen af en stor jernramme med matteredt glas.

Hun retter på blypladerne, som kantinegæsterne har krøllet, fordi det er svært at lade være.

»Jeg vil gerne tilføre rummet en form for spænding i forhold til det store værk mod havnen. Det synes jeg, at 'Samurai' gør her.«

Der er ikke noget figurativt over Anita Jørgensens værker. Det er former, farver og materialer. Nogle ting går igen: gitre, ting, der er buret inde, tykke glasplader, krøllet bly og svungne neonrør. Abstrakte konstruktioner, kalder hun dem og siger, at det ikke skal misforstås sådan, at der ikke ligger mening bag værkerne. Meningen er ofte materialernes betydning og værkets konkrete fylde i rummet.

Kl. 11.02:
Spor 3-4, Hovedbanegården, København

'Mellem bevægelse og lys, måske øjeblikke af stilhed', 2008
Vi står nærmest gemt nede i den aller-

forreste ende af sporene på Hovedbanen. Gavlen er af kobber brudt af lange farvede lysstave. På væggene hænger bølger af kobber side om side med graffitien. Selv om den offentlige trafik trækker skurrende forbi, er her underligt hyggeligt.

»Vi satte det op om natten iført veste, vi

► BLÅ BOG

► ANITA JØRGENSEN

Billedkunstner. Født 1942. Uddannet på Skolen for Brugskunst, billed- og tekstlinjen, 1977-81.

Medstifter af kunstnerkollektivet og værkstedet Leifsgade 22 i 1981.

Bedst kendt for sine skulpturer i materialer som jern, granit og glas.

Har udført adskillige udsmykningsopgaver for både private og offentlige virksomheder.

Repræsenteret på bl.a. Statens Museum for Kunst, Esbjerg Kunstmuseum og ARoS.

Research: Politikens Bibliotek

havde fået af DSB og efter at have fået et kursus«, siger Anita Jørgensen.

Lyset skifter mellem rød, grøn og blå i rolige bølger. Kobberet sad tidligere på banegårdsbygningens tårn.

»Jeg kan godt lide, at det bare er materialet selv, der udgør værket. Jeg kan ikke lide, at der er noget gemt. Det er materialernes egne egenskaber, man kan se, ikke andet«, siger hun.

Derfor var hun heller ikke vild med, at graffitimalere begyndte at male oven på værkerne, efter at de var sat op. Så hun skrev et brev til dem, laminerede det og satte det op, der hvor de natlige gæster kunne se det.

»Jeg skrev, at jeg faktisk havde brugt utrolig lang tid på det værk, og om de ikke ville lade være med at male på det. Og om de ikke kunne sige det til deres venner.«

Nu er der lige blevet malet på en af kobbertrimlerne igen. Men længe var der fred mellem Jørgensen og graffitimalerne på spor 3 og 4.

Kl. 11.52:
Københavns Universitet, Amager

'Kalejdoskopisk objekt', 2002
Det er spisetid i kantinen på KUA. I loftet hænger en stor hvid glasplade indkapslet i jern. Der ligger farvede glasskår bag det hvide glas.

Der står også en kæmpe svingdør i kantine, der er lavet på samme måde. Hvidt glas med mange farvede glasskår på bagsiden. Der står et bord og en stor plante og lanterne i blik foran værket, der både kan drejes, så det står skråt i rummet (det er meningen), og alternativt, så det fungerer som en væg. Det sidste er tilfældet nu.

»Når man laver kunst til det offentlige rum, holder det op med at være ens eget.

FIRE VÆRKER. Anita Jørgensen er meget materialebevidst i sine værker. Her galvaniseret stål ved Lyngby Storcenter (øverst), bly og neon (tv.), rått jern, tyk vinyl og franske skruer på RUC (midten) samt mat glas, granit og vand i Nykredits domicil i København (th.).

Foto Martin Lehmann

Jeg kan ikke bestemme så meget over, hvordan værkerne bliver brugt bagefter, selv om jeg laver manualer for vedligehold og for, hvilke pærer de skal købe, når de går, og den slags«, siger Jørgensen.

Mange, siger Jørgensen, synes, det fineste er at lave kunstværker til museer og private samlinger.

»Men alle vil alligevel gerne have de offentlige opgaver. Både fordi de bliver set af mange, og fordi de er udfordrende at lave, siger hun.

Og bevares, så får man også penge for dem.

Selv har Jørgensen udført en hel del af begge slags, siden hun debuterede for omkring 30 år siden. 40 år gammel, med flere andre uddannelser bag sig, men med en kunstnerisk trang, der til sidst ikke kunne holdes nede længere. Siden den dag har hun været storforbruger af bly og neon og jern i forskellige afskyninger, gummi og læder og glas og kalkerpapir af en særlig slags, som man ikke kan få længere.

Hun har arbejdet sammen med et utal af arkitekter og udsmykninger, men har også haft en række museumsstillinger, blandt andet på Kunstforeningen Gl.

Fortsættes side 3

